

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ САНЧИШИ ҶАЪОЛИЯТИ СУБЪЕКТҲОИ ҲОҶАГИДОР

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.2015, №12, қ.1, мод. 1115)
(Қонуни ҚТ аз 18.07.2017 № 1459)

Бо қарори Маҷлиси намояндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 4 ноябри соли 2015, № 210
қабул гардидааст.

Бо қарори Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 18 декабри соли 2015, № 156
ҷонибдорӣ гардидааст.

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқи гузаронидани санчиш, тартиб ва расмиёти ягонаи гузаронидани он, ҳуқуқу уҳдадорихои субъектҳои хоҷагидор, шахсони мансабдори мақомоти санчиширо муқаррар намуда, ба ҳифзи саломатӣ ва ҳуқуқу манфиатҳои қонунии шахрвандон, муҳити зист, амнияти миллии ва ҳимояи ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидори санчидашаванда, новобаста ба шакли моликияташон, равона карда шудааст.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

- дафтари бақайдгирии санчишҳо - дафтари бақайдгирии санчишҳои ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ки дар он тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур маълумот оид ба ҳар як санчиши гузаронидашуда сабт карда мешавад;

- мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санчиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор - мақоми иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки барои татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи дастгирии соҳибкорӣ ваколатдор мебошад;

- мақомоти санчишӣ - мақомоти давлатие, ки мутобики қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гузаронидани санчиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ки тибқи Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд, ваколатдор мебошад;

- меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккал - маҷмӯи нишондиҳандаҳои миқдорӣ ва (ё) сифати вобаста ба ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ки мансуб донишҷӯи онҳоро ба дараҷаҳои гуногуни таваккал имконият медиҳад;

- объекти санчиш - ҷаъолияти субъекти хоҷагидор, ки дорои дараҷаи муайяни таваккал мебошад;

- санчиш - намуди ҷаъолияти мақомоти санчишӣ оид ба омӯзиш, таҳлил, назорат ва муқоисаи ҷаъолияти субъекти хоҷагидор ба талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- субъектҳои хоҷагидор - шахсони ҳуқуқӣ (новобаста ба шакли моликият), аз ҷумла филиал ва намояндагҳои шахсони ҳуқуқӣ хориҷӣ ва соҳибкории инфиродие, ки ҷаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд;

- таваккал - эҳтимолияти ба миён омадани оқибатҳои манфӣ ва андозаи тахминии зарар дар натиҷаи ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- Шӯрои ҳамоҳангсозии ҷаъолияти мақомоти санчишӣ мақоми машваратии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҳамкорӣ ва ҳамоҳангсозии ҷаъолияти мақомоти санчиширо таъмин менамояд.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи санчиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи санчиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъерии ҳуқуқӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқӣ байналмилалӣ, ки

Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад ([Қонуни ҚТ аз 18.07.2017 № 1459](#)).

Моддаи 3. Мақсади санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

1. Мақсади гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор кам намудани таваккал барои саломатии шаҳрвандон, муҳити зист, амнияти ҷомеа, ҳифзи моликият тавассути таъмини риояи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор дар раванди амалӣ намудани фаъолият мебошад.

2. Раванди гузаронидани санҷиш фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро боз намедорад.

Моддаи 4. Доираи амали Қонуни мазкур

1. Муқаррароти Қонуни мазкур, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 2 ҳамин модда, нисбат ба санҷишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор татбиқ мегарданд.

2. Муқаррароти Қонуни мазкур, ба истиснои талаботи моддаи 13, нисбат ба санҷишҳои дар доираи назорати прокурорӣ, аудити Палатаи ҳисоби Қумҳурии Тоҷикистон, назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, қонунгузори бонкӣ, муруфиавии ҷиноятӣ, андоз, гумруки Қумҳурии Тоҷикистон ва фаъолияти оперативию ҳустуҷӯӣ танзимшаванда татбиқ намегарданд.

3. Гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор аз ҷониби мақомоти давлатие, ки дар моддаи 10 Қонуни мазкур пешбинӣ нагардидаанд, ба истиснои талаботи қисми 2 ҳамин модда ва мавҷуд будани парвандаи ҷиноятӣ, манъ аст.

Моддаи 5. Салоҳияти Ҳукумати Қумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Ба салоҳияти Ҳукумати Қумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор мансубанд:

- иштирок дар таҳияи сиёсати давлатӣ дар соҳаи гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- муайян намудани мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- таъсиси Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санҷишӣ ва тасдиқи [низономаи он](#);

- тасдиқи [қоидаҳои намунавии](#) гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- тасдиқи [шакл ва тартиби](#) истифодаи дафтари бақайдгирии санҷишҳо;

- тасдиқи [қоидаҳои](#) муайян намудани меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккали фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- тасдиқи [Кодекси одоби шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ](#);

- [тасдиқи расмиёти ташкил](#), пур кардан ва пешбурди маҳзани ягона оид ба санҷишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилоотии идорақунӣ;

- амалӣ намудани салоҳияти дигари пешбининамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 6. Ваколатҳои Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санҷишӣ

1. Ба ваколатҳои Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санҷишӣ дохил мешаванд:

- роҳбарӣ ва ҳамоҳангсозии ислоҳоти низоми санҷиш барои афзун намудани самараи ҳифзи саломатии шаҳрвандон, молу мулк, муҳити зист, амнияти ҷомеа ва кам кардани сарборӣ барои субъектҳои хоҷагидор;

- мусоидат ба таъсис ва таҳкими инфрасохтори маъмурий, ки ба таъмини иҷрои мақсад ва вазифаҳои санҷиш зарур аст;

- ҳамоҳангсозии қор оид ба ташкили маҳзани ягонаи маълумот дар бораи санҷишҳо;

- таъмини риояи қоидаҳои гузаронидани санҷиш аз ҷониби мақомоти санҷишӣ;

- ҳамоҳангсозии нақшаҳои санҷиши мақомоти санҷишӣ бо мақсади роҳ надодан ба тақроршавии санҷишҳо;

- тасдиқи меъёрҳои умумии арзёбии самара ва натиҷабахшии фаъолияти марбут ба санҷишҳои мақомоти санҷишӣ;

- баррасӣ ва тасдиқ намудани қоидаҳои умумии ҷамъ овардани маълумот ва таҳияи методологияи ягонаи арзёбии санҷишҳо;

- баррасии ҳисоботи солонаи мақомоти санҷишӣ бо арзёбии ҳарсолаи самара ва натиҷабархши санҷишҳо ва муайян намудани тартиби интишори он дар воситаҳои ахбори омма;

- пешниҳоди таклифҳо ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи тақмили мақомоти санҷишӣ ва муайян намудани мавзӯи санҷишҳо;

- амалӣ намудани ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва низомномаи Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷишӣ.

2. Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷишӣ мутобиқи самтҳои Ҷамолият ҳуқуқ дорад:

- аз мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо ва дигар субъектҳои хоҷагидор оид ба санҷиши Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор маълумоти заруриро талаб карда гирад;

- бо тартиби муқарраргардида дар бораи тақмили қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санҷиш ва Ҷамолияти мақомоти санҷишӣ таклиф пешниҳод намояд;

- ҳисоботи шашмоҳа ва солоноро шунида, нақшаҳои солона ва тағйирот ба онҳоро маъқул шуморад;

- дигар ваколатҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба санҷиш ва низомномаи Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷиширо иҷро намояд.

3. Дар сурати аз ҷониби мақомоти санҷишӣ таҳия гардидани лоиҳаи қонунҳое, ки мавзӯҳои нав ё таъсиси мақомоти нави санҷиширо пешбинӣ менамоянд, Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷишӣ доир ба лоиҳаи қонунҳои мазкур хулоса медиҳад. Лоиҳаи қонунҳои мазкур бе гирифтани хулосаи мусбати Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷиши ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод шуда наметавонанд.

4. Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷиши Ҷангоми баррасии лоиҳаи қонунҳои мазкур, ба истиснои масъалаҳое, ки мавзӯи онҳо танзими қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ мебошад, бо соҳибкорон машварат мегузаронад.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санҷиши Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор

Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санҷиши Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор чунин ваколатҳоро амалӣ мегардонад:

- татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи санҷиши Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор;

- мониторинги санҷиши Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор ва ба Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷишӣ пешниҳод намудани иттилооти ҳарсола аз рӯи натиҷаҳои он;

- натиҷагирӣ аз таҷрибаи гузаронидани санҷишҳои Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор, таҳия ва пешниҳоди таклифҳо оид ба тақмили қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санҷиши Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор;

- пешбурди Ҷамолияти котиботи Шӯрои Ҷамоҳангсозии Ҷамолияти мақомоти санҷишӣ;

- мусоидат чихати ҷорӣ намудани хатти алоқаи телефони Ҷаврӣ ва сомонӣ дахлдор барои воридшавии шикоят нисбат ба мақомоти санҷишӣ;

- амалӣ намудани ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 8. Қоидаҳои намунавии гузаронидани санҷишҳои Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор

1. Қоидаҳои намунавии гузаронидани санҷиши Ҷамолияти субъектҳои хоҷагидор муқаррароти зеринро дар бар мегиранд:

- мавзӯи танзим, шумора ва доираи гузаронидани санҷишҳо;

- асосҳои ҳуқуқии гузаронидани санҷишҳо аз тарафи мақомоти санҷишӣ;

- ваколатҳои шахсонӣ мансабдори мақомоти санҷишӣ;

- тартиби банақшагирӣ ва гузаронидани санҷишҳо;

- услуби тартибдиҳии санади санҷишӣ;

- расмиёт оид ба баррасии дохилидоравии муроҷиати субъекти хоҷагидор;

- расмиёт чихати банақшагирӣ, пешниҳоди иттилоот ва машварат ба субъектҳои хоҷагидор;
- расмиёт оид ба арзёбии таваккали фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ва тақсимоти онҳо аз рӯи дараҷаи таваккал;
- қоидаҳои рафтори кормандони мақомоти санҷишӣ;
- расмиёт оид ба баррасии муроҷиатҳо ва пешниҳоди иттилооти дигар аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор;
- расмиёти интиҳоби намунаҳои маҳсулот, нигоҳдорӣ ва ҳамлу нақли он барои гузаронидани ташхис;
- ҷалби эксперт, ташкилоти эксперти барои гузаронидани санҷиши фаъолияти субъекти хоҷагидор.

2. Мақомоти санҷишӣ дар асоси қоидаҳои намунавии гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор қоидаҳои гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро дар соҳаи худ таҳия ва тасдиқ менамоянд, ки бо тартиби муқарраргардида ба қайди давлатӣ гирифта шуда, мавриди интишори расмӣ қарор дода мешаванд.

3. Гузаронидани санҷиш аз ҷониби мақомоти санҷишӣ дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки ба қайди давлатӣ гирифта нашудаанд ва мавриди интишори расмӣ қарор нагирифтанд, манъ аст.

Моддаи 9. Принципҳои асосии гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ба принципҳои зерин асос меёбад:

- қонуният, бегаразӣ ва ошкорбаёнӣ;
- пешгирӣ ва бартаараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳо;
- покқичдони шаҳсони мансабдори мақомоти санҷишӣ ва субъекти хоҷагидор;
- ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии субъектҳои хоҷагидор;
- роҳ надодани даҳлат ба фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ки ба мавзӯи санҷиш вобастагӣ надорад;
- даврияти гузаронидани санҷиш;
- нораво будани тақорқунии санҷишу назорати идоравӣ ва байнидоравӣ ҳангоми гузаронидани санҷиш;
- ҳатмӣ будани маълумотдиҳӣ ба субъектҳои хоҷагидор аз ҷониби мақомоти санҷиш оид ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки шарту талаботи ҳатмиро пешбинӣ менамоянд ва риояи онҳо мавриди санҷиш қарор дода мешавад;
- ошкоро ва дастрас будани иттилоот оид ба санҷишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;
- гузаронидани санҷиш бо риояи талаботи Қонуни мазкур танҳо дар минтақаи фаъолияти субъекти хоҷагидор;
- кам қардани сарборӣ нисбати субъекти хоҷагидор, ки бо санҷиши фаъолияти он алоқаманд аст ва таъмин намудани камқунии самарайи таваккалҳо;
- пайваستاгӣ ва ғаври будани гузаронидани санҷиш дар муҳлати муқарраргардида;
- уҳдадори мақомоти санҷишӣ оид ба асоснокқунии амалҳои худ дар асоси дараҷаи таваккал.

Моддаи 10. Мақомоти санҷишӣ ва мавзӯи санҷишҳо

1. Мақомоти санҷишӣ дар доираи вақолати худ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро бо назардошти мавзӯҳои зерини санҷиш амалӣ менамоянд:

- 1) Мақоми вақолатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи муҳити зист:
  - ҳифзи муҳити зист, назорати истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ.
- 2) Мақоми вақолатдори давлатӣ дар соҳаи хоҷагии ҷангал, шикор ва ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшаванда:
  - назорати хоҷагии ҷангал, ошкор, олами набототу ҳайвонот ва ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшаванда.
- 3) Мақоми вақолатдори давлатӣ дар соҳаи меъморӣ ва сохтмон: - меъморӣ ва сохтмон.

- 4) Мақоми ваколатдори давлатии назорати давлатии бехатарии корҳо дар саноат ва соҳаи кӯҳкорӣ:
- риояи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи истифодаи оқилона ва ҳифзи қаъри замин, геологияи кӯҳии техникӣ, муомилоти маводи тарканди таъиноти граждани, пешбурди бехатарии корҳо дар саноати кимиё ва металлургия, бехатарии иншооти борбардор, зарфҳои зери фишор коркунанда ва техникаи аттракционӣ, иншооти истеҳсоли хатарнок, истифодаи бехатарии иншооти газ.
- 5) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи телевизион ва радио:
- пахши барномаҳои телевизионӣ ва радио;
  - истеҳсол ва/ё интишори маводи овозӣ, визуалӣ, аудиовизуалӣ, инчунин интишори ахбори иловагӣ, дуҷумбора ва намудҳои дигари ахбори омма.
- 6) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи фаъолияти зиддиинҳисорӣ:
- ҳимоя ва рушди рақобату пешгирӣ, маҳдудкунӣ, қатъи фаъолияти инҳисорӣ ва рақобати бевиздонона;
  - танзими фаъолияти субъектҳои монополияҳои табиӣ;
  - ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон;
  - танзими фаъолияти рекламавӣ.
- 7) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи оташнишонӣ:
- риояи қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор.
- 8) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати иёргирӣ:
- истеҳсол, истихроҷ, коркард, истифода, нигоҳдорӣ ва баҳисобгирии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо.
- 9) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати энергетикӣ:
- истифодаи оқилона ва босамари захираҳои гармию энергетикӣ;
  - таъминоти реҷавӣ ва босифати истеъмолкунандагон бо захираҳои гармию энергетикӣ;
  - ҳолати баҳисобгирии истеҳсол ва истифодаи қувваи барқу гармӣ;
  - ҳолати техникаи неругоҳҳои барқӣ, шабакаҳои барқӣ ва дастгоҳҳои барқию гармӣ, низоми истифодаи қувваи (неруи) барқу гармӣ;
  - гузаронидани чорабиниҳои таъминкунандаи хизматрасонии бехатарии дастгоҳҳои барқӣ ва истифодабарандаи гармӣ.
- 10) Мақоми ваколатдори давлатии назорат дар соҳаи бехатарии иншооти гидротехникӣ: – риояи меъёр ва қоидаҳои бехатарии иншооти гидротехникӣ;
- риояи чораҳо чиҳати пешгирии садама ва осебҳои иншооти гидротехникӣ;
  - ҳолати техникаи иншооти гидротехникӣ;
  - санҷиши иншооти гидротехникӣ бо мақсади мутобиқати онҳо ба эъломиаҳои бехатарӣ.
- 11) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати фаъолияти фармасевтӣ:
- фаъолияти фармасевтӣ ва молҳои тиббӣ;
  - физии кӯдакон ва маводи ороиши (косметикӣ);
  - муомилоти қонунии маводи нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳои дар тиб истифодашаванда.
- 12) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати фаъолияти тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли:
- фаъолияти тиббӣ;
  - ҳифзи иҷтимоии аҳоли.
- 13) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати санитария эпидемиологӣ:
- риояи меъёр ва қоидаҳои санитария эпидемиологӣ.
- 14) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи стандартонӣ, метрология, сертификатсия ва нозироти савдо:
- стандартонӣ, метрология ва сертификатсия;
  - риояи қоидаҳои савдо ва хӯроки умумӣ;
  - бамеъёрдарории техникӣ;
  - аккредитатсия.

- 15) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъмини назорати фитосанитарӣ ва карантини растанӣ:
- риояи қоидаҳои фитосанитарӣ ва карантини растаниҳо.
- 16) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи байторӣ ва зотпарварӣ:
- фаъолияти байторӣ;
  - пешбурди қорҳои зотпарварӣ дар чорводорӣ, паррандапарварӣ, моҳипарварӣ ва занбӯриасалпарварӣ (*Қонуни ҚТ аз 18.07.2017 № 1459*).
- 17) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати техникаи кишоварзӣ:
- техникаи кишоварзӣ.
- 18) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тухмпарварӣ:
- сифати тухмӣ ва парвариши ниҳолҳо.
- 19) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли:
- ҳифзи меҳнат;
  - муҳочират;
  - шуғли аҳоли.
- 20) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи нақлиёт:
- риояи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи нақлиёти автомобилӣ, обӣ, роҳи оҳан, ҳавоӣ, барқӣ, саноатӣ ва хоҷагии роҳ.
- 21) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи алоқа:
- алоқаи барқӣ, алоқаи почта ва иттилоотонӣ.
- 22) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ:
- назорати истифодаи амволи давлатӣ;
  - риояи қоидаҳои пешбурди дафтари бақайдгирии санчишҳо.
- 23) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи маориф ва илм:
- риояи раванди таълим ва тарбия дар асоси стандартҳои давлатии таҳсилот дар муассисаҳои таълимӣ;
  - маблағгузори фаъолияти муассисаҳои таълиму тарбияи соҳаи маориф аз ҳисоби маблағи дар ихтиёрашон буда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.
- 24) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи забон ва истилоҳот:
- риояи қонунгузори забони давлатӣ.
- 25) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати маводи нашъаовар:
- фаъолият вобаста ба парвариши растаниҳои нашъаовар бо мақсадҳои илмӣ, ҳамчунин тайёр кардани воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропии нав;
  - фаъолияти вобаста ба муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо (таҳия, истеҳсол, тайёр кардан, қоркард, нигоҳ доштан, интиқол, муросилот, додан, фуруҳтан, тақсим кардан, соҳиб шудан, истифода, воридот ва содирот).
- 26) Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими муносибатҳо вобаста ба замин, геодезия, бақайдгирии давлатии молу мулки ғайриманқул ва ҳуқуқҳо ба он:
- назорати давлатии истифода ва ҳифзи замин;
  - назорати давлатии геодезӣ;
  - бақайдгирии давлатии молу мулки ғайриманқул ва ҳуқуқҳо ба он.
- 27) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи омор:
- дурустӣ ва эътимоднокии маълумоти оморӣ.
- 28) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа:
- истифодаи мақсадноки маблағи андози иҷтимоӣ;
  - бақайдгирии давлатӣ дар мақомоти суғуртаи давлатии иҷтимоӣ;
  - амалигардонии суғуртаи ҳатмии нафақавии касбӣ (*Қонуни ҚТ аз 18.07.2017 № 1459*).
2. Мавзӯи санчиши як мақоми санчишӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, наметавонад аз тарафи мақоми дигари санчишӣ тақдор карда шавад.

3. Тағйир додани номгӯи мақомоти давлатии санчишӣ ва мавзӯи санчишҳо танҳо бо роҳи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қисми 1 ҳамин модда имконпазир мебошад.

Моддаи 11. Меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккали фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

1. Мақомоти санчишӣ фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро дар асоси дараҷаи таваккал мавриди санчиш қарор медиҳанд. Мақомоти санчишӣ меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккалро дар асоси сатҳи имконияти расонидани зарар дар натиҷаи фаъолияти субъекти хоҷагидор ба ҳаёт ё саломатии аҳоли, манфиатҳои молумулкӣ ва амнияти ҷомеа, ҳифзи муҳити зист, бо дарназардошти дараҷаи вазнинии оқибатҳои он, муайян менамоянд.

2. Мақомоти санчишӣ меъёрҳоеро таҳия менамоянд, ки дар асоси онҳо дараҷаи таваккал ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти субъекти хоҷагидор дар соҳаи мансуб ба ваколати он арзёбӣ мегардад.

3. Сатҳи таваккали фаъолияти субъектҳои хоҷагидор бо дараҷаи таваккалии баланд, миёна ва паст муайян карда мешавад. Гурӯҳи субъектҳои хоҷагидор, ки дараҷаи таваккалиашон баланд мебошад, набояд аз 10 фоиз зиёд бошад. Маълумот оид ба мансубияти субъекти хоҷагидор ба дараҷаи муайяни таваккалӣ ба ҳама дастрас мебошад.

4. Бо мақсади муайян намудани дараҷаи таваккалии пешбишшамудаи қисми 3 ҳамин модда, мақомоти санчишӣ ба қарор ба коршинос ё ба ташкилоти эксперти муроҷиат менамоянд.

БОБИ 2. РАСМИЁТИ ГУЗАРОНИДАНИ САНЧИШИ ФАЪОЛИЯТИ СУБЪЕКТҲОИ ХОҶАГИДОР

Моддаи 12. Асос барои гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

1. Асос барои гузаронидани санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор қарори мутобиқи Қонуни мазкур қабулнамудаи мақоми санчишӣ оид ба гузаронидани санчиш мебошад.

2. Қарор дар бораи гузаронидани санчиш дорои маълумоти зерин мебошад:

- сана ва рақами бақайдгирии қарор дар мақоми санчишӣ;
- номи мақоми санчише, ки дар бораи гузаронидани санчиш қарор қабул намудааст;
- номи пурраи субъекти хоҷагидори санчидашаванда ё насаб, ном, номи падари соҳибкори инфиродӣ;
- мавзӯ, мақсад ва объекти мушаххаси санчиш дар субъекти хоҷагидори мазкур;
- мансаб, насаб, ном, номи падари шахсони санчишгузаронанда;
- сана ва давомнокии гузаронидани санчиш;
- давраи санчиш;
- имзои роҳбари мақоми санчишӣ;
- муҳри мақоми санчишӣ.

3. Аз гирифтани қарор саркашӣ намудани роҳбари субъекти хоҷагидор ба оғози санчиш монеа шуда наметавонад. Роҳбари субъекти хоҷагидор ҳуқуқ дорад пас аз гузашти мӯҳлати санчишӣ дар қарор зикргардида шахсони мансабдори мақомоти санчишро ба объекти санчиш роҳ надихад, ба истиснои муқаррароти қисми 4 моддаи 26 Қонуни мазкур.

4. Дар асоси як қарор дар бораи санчиш танҳо як санчиш гузаронида мешавад.

Моддаи 13. Дафтари бақайдгирии санчишҳо

1. Бо мақсади таъмини шаффофият санчишҳои аз ҷониби мақомоти санчишӣ гузаронидашаванда дар дафтари бақайдгирии санчишҳо ба қайд гирифта мешаванд. Шахсони масъули мақомоти давлатӣ оид ба санчишҳои дар доираи назорати прокурорӣ, аудити Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон, назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, қонунгузори бонкӣ, мурофиавии ҷиноятӣ, андоз, гумрук ва фаъолияти оперативӣ ҳастаҷӯӣ амалишаванда, ки тибқи моддаи 4 Қонуни мазкур амали ҳамин Қонун ба онҳо татбиқ намегардад, уҳдадоранд дар дафтари бақайдгирии санчишҳо оид ба санчишҳои дар доираи ваколаташон гузаронидашуда қайдҳо гузорад.

2. Шахси мансабдори мақоми санчишӣ дар ҳолати ворид накардани қайдҳо ба дафтари бақайдгирии санчишҳо ба санчиш роҳ дода намешавад. Дар ҳолати гузаронидани санчиш бе гузаштани қайд дар дафтари бақайдгирии санчишҳо натиҷаи он безътибор ҳисобида мешавад.

3. Мақомоти давлатии бақайдгирандаи шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродӣ субъектҳои хоҷагидорро бо дафтари бақайдгирии санҷишҳо таъмин менамоянд. Ба дафтари бақайдгирии санҷишҳо маълумот дар бораи санҷишҳои гузаронидашуда ворид карда мешавад.

4. Пас аз супоридани қарор дар бораи гузаронидани санҷиш ба субъекти хоҷагидор ҳар шахси мансабдори мақоми санҷишӣ уҳдадор аст ба дафтари бақайдгирии санҷишҳо маълумоти зеринро ворид ва бо имзои худ тасдиқ намояд:

- асос барои санҷиши ҷаъолияти субъекти хоҷагидор, сана ва вақти оғоз ва анҷоми он;

- мавзӯ ва мақсади санҷиш;

- намуди санҷиш;

- насаб, ном, номи падар, рақами шаҳодатномаи хизматӣ, номи мақома, ки шаҳодатномаро додааст (муҳлати эътибори шаҳодатнома);

- ҳангоми иштироки мутахассиси даъватшуда дар гузаронидани санҷиш насаб, ном, номи падар, инчунин рақами шаҳодатномаи хизматӣ, номи ташкилоте, ки намояндаи он мебошад ва дар сурати мутахассиси мустақил будани ӯ, рақами шаҳодатномаи хизматӣ ва агар ҷаъолияти мутахассиси даъватшуда бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи иҷозатнома ба роҳ монда шавад, рақами иҷозатнома, номи мақома, ки иҷозатномаро додааст ва муҳлати эътибори иҷозатнома.

5. Роҳбари субъекти хоҷагидор уҳдадор аст, ки дар дафтари бақайдгирии санҷишҳо маълумоти зеринро қайд намояд:

- сана ва вақти анҷоми санҷиш;

- чораҳои андешидаи шахси мансабдори мақоми санҷиши аз рӯи натиҷаҳои санҷиш;

- кӯмаки расонидашудаи машваратӣ; - санади тартибдодашудаи санҷиш;

- мулоҳизаҳои худ аз рӯи натиҷаҳои санҷиши гузаронидашуда дар шаклҳои: "Розиям", "Розӣ нестам", "Бо эродҳо розиям".

6. Шахси мансабдори мақоми санҷишӣ барои саркашӣ аз ворид намудани маълумот оид ба санҷиши гузаронидашаванда дар дафтари бақайдгирии санҷишҳо масъулияти муқаррарнамудаи Қонуни мазкурро бар ўҳда дорад.

Моддаи 14. Санҷиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор

1. Санҷиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор иборат аст аз:

- машваратдиҳӣ ба субъектҳои хоҷагидор оид ба масъалаҳои коҳиш додани таваккал ва амалигардонии ҷаъолияти онҳо мутобиқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иҷрои чорабиниҳои дигаре, ки ба пешниҳоди иттилоот дар хусуси пешгирии риоя накардани санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона шудаанд;

- санҷиши мутобиқати ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор ба талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- гузаронидани арзёбии иттилоот оид ба ҷаъолияти субъекти хоҷагидор, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дастрас гардидааст;

- мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон андешидани чораҳои таъсиррасонӣ нисбати субъектҳои хоҷагидор.

2. Санҷиши ҷаъолияти иамояндагиҳо ва филиалҳои субъектҳои хоҷагидор тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур дар доираи анҷом додани санҷиши ҷаъолияти худи субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад.

Моддаи 15. Пешниҳоди иттилоот ва машварат

1. Мақомоти санҷишӣ ба субъектҳои хоҷагидор оид ба масъалаҳои мутобиқати ҷаъолияти онҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба паст кардани меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккал ва бартараф намудани шароити ба ҳуқуқвайронкуниҳо имкониятдиҳанда то оғози санҷиш, дар рафти санҷиш ва пас аз анҷоми санҷиш машварат ва тавсияҳо медиҳанд.

2. Пешниҳоди машварату тавсияҳо инҳоро дар бар мегирад:

- пешниҳоди иттилооти умумӣ ба аҳли ҷомеа;

- посухҳо ба саволҳои хаттӣ ва шифоҳии субъектҳои хоҷагидор, тавассути телефон, дар шакли электронӣ ё дар ҳомили қоғазӣ дар раванди гузаронидани машғулиятҳои омӯзиши ё баъди гузаронидани онҳо;

- пешниҳод кардани машварату тавсияҳо ва ёрии методӣ ба субъектҳои хоҷагидор оид ба паст кардани меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккал, пешгирии ва бартараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳо дар раванди санҷиш.

3. Машварату тавсияҳои ба субъектҳои хоҷагидор пешниҳодшаванда аз нигоҳи ҳуқуқи асоснок, дақиқ ва фаҳмо, дорои мақсади пешгирии ҳуқуқвайронкуниҳо, кам ва бартараф намудани эҳтимолияти таваккалҳо мебошанд.

4. Агар субъекти хоҷагидор мутобиқи машварат ва тавсияи ба тариқи хаттӣ пешниҳоднамудаи мақоми санчиши амал намояд, пас барои ба талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқат накардани амалҳои ба ҷавобгарӣ кашида намешавад. Муқаррароти мазкур ба кирдоре, ки дар он аломатҳои таркиби ҷиноят ё ҳуқуқвайронкунии маъмури дида мешаванд, дахл надоранд.

5. Баъди гирифтани машварату тавсияҳои дурусти мақоми санчишӣ субъекти хоҷагидор амалҳои худро ба талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ менамояд.

6. Мақомоти санчишӣ дар сомонаи расмӣ худ маълумоти зеринро ҷойгир менамоянд:

- санадҳои меъёрии ҳуқуқи танзимкунандаи масъалаҳои санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- нақшаи ҳарсолаи гузаронидани санчишҳо;

- маълумот оид ба мансубияти субъекти хоҷагидор ба дараҷаи муайяни таваккалӣ ва инчунин асоснокии гузаронидани онҳо ба ин намуди таваккалҳо.

Моддаи 16. Безътибори гузаронидани санчишҳо

Санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар ҳолатҳои зерин безътибор дониста мешавад:

- аз ҷониби мақоми санчишӣ ба субъекти хоҷагидор фиристода нашудани огоҳиномаи хаттӣ дар бораи санчиши гузаронидашаванда ва номгӯи масъалаҳои санчишӣ;

- ҳангоми гузаронидани санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор аз ҷониби шахси мансабдори мақоми санчишӣ ба субъекти хоҷагидор пешниҳод накардани шаходатномаи хизматӣ;

- дар сурати набудани сабти шахси мансабдори мақоми санчишӣ дар дафтари бақайдгирии субъекти хоҷагидор;

- гузаронидани санчиши аввалини фаъолияти субъекти хоҷагидори навтаъсис, ба истиснои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалнокиашон баланд, дар давоми ду соли аввали фаъолияти он.

Моддаи 17. Намудҳои санчиш

Санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор аз намудҳои зерин иборат аст:

- нақшавӣ;

- ғайринақшавӣ;

- иловагӣ;

- такрорӣ.

Моддаи 18. Санчиши нақшавӣ

1. Санчиши нақшавӣ – санчишест, ки аз ҷониби роҳбари мақомоти марказии санчиш нисбати субъекти хоҷагидори мушаххас дар асоси нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳои нақшавӣ таъин карда мешавад.

2. Мақомоти санчишӣ дар ноҳияҳо, шаҳрҳо ва вилоятҳо санчиши нақшавии фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро мутобиқи нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳои нақшавии аз ҷониби мақомоти марказии санчиш тасдиқшуда мегузаронанд.

3. Нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳо бо назардошти даврияти санчишҳои барои ҳар як гурӯҳи таваккалҳо муқарраргардида вобаста ба дараҷаи таваккалӣ фаъолияти ҳар субъекти хоҷагидорӣ мушаххас таҳия карда мешавад.

4. Нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳо аз ҷониби роҳбари мақоми марказии санчиш барои соли ояндаи тақвими то 1 ноябр дар мувофиқа бо Шӯрои Ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ тасдиқ карда шуда, дар сомонаи расмӣ мақомоти санчиш ва воситаҳои ахбори омма ҷойгир карда мешавад.

5. Вобаста ба тағйирёбии дараҷаҳои таваккалӣ субъектҳои хоҷагидор мақомоти санчишӣ ба нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳо бо риояи талаботи мувофиқақунӣ тибқи қисми 4 моддаи мазкур ҳар шашмоҳа як маротиба тағйирот ворид менамоянд.

6. Дар нақшаҳои солонаи гузаронидани санчишҳо маълумоти зерин дарҷ мегардад:

- номгӯи мақоми санчишӣ;

- номгӯи шахсони ҳуқуқӣ, насаб, ном ва номи падари соҳибкорони инфиродӣ, ки ғаёлияташон мавриди санҷиши нақшавӣ қарор дода мешавад;
- маълумот дар бораи санҷиши қаблии ғаёлияти субъекти хоҷагидор;
- асосноккунии ҳуқуқӣ, мавзӯъ ва объектҳои санҷиш;
- суроғаи воқеии объекти гузаронидани санҷиш;
- давраи санҷиш (бо нишон додани санаи оғоз ва анҷоми давра);
- давомнокии санҷиш (бо нишон додани санаи оғоз ва анҷоми санҷиш).

7. Санҷиши яқоя аз ҷониби мақомоти санҷишӣ танҳо дар доираи нақшаи солонаи мақоми санҷишӣ гузаронида шуда, мақомоти мазкур ўҳдадоранд қарори алоҳидаро дар бораи таъини санҷиш ба расмият дароранд.

8. Дар ҳолати мавҷуд набудани нақшаи солонаи тасдиқшудаи гузаронидани санҷишҳои нақшавӣ мақоми санҷишӣ барои гузаронидани намуди санҷиши ғаёлияти субъекти хоҷагидор, ба истиснои санҷишҳои, ки бо аризаи хаттии ҳуди субъекти хоҷагидор гузаронида мешаванд, ҳуқуқ надорад.

9. Санҷиши нақшавӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешавад.

Моддаи 19. Санҷиши ғайринақшавӣ

1. Санҷиши ғайринақшавӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- бо ташаббуси субъекти хоҷагидор дар асоси аризаи хаттии он;
- ба мақомоти санҷишӣ ворид шудани муроҷиати шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, маълумот аз мақомоти ҳокимияти давлатӣ оид ба далелҳои расонидан ё эҳтимолияти баланди расонидани зарари ҷиддӣ ба ҳаёт ва саломатии аҳоли, муҳити зист, амнияти миллӣ, инчунин ба миён омадани ҳолатҳои ғавқулоддаи дорои хусусияти табиӣ ва техногенӣ;
- бо супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла бо мақсади пешгирии ба вучуд омадани ҳолатҳои ғавқулодда;
- дар ҳолати мавҷуд будани парвандаи ҷиноятӣ.

2. Аризаи ба мақоми санҷишӣ ирсолгардида, ки тибқи он муайян кардани насаб, ном, номи падар ва маҳалли ҷойгиршавии шахси ба мақоми санҷишӣ муроҷиаткарда ғайриимкон аст, барои гузаронидани санҷиш асос шуда наметавонад.

3. Гузаронидани санҷиши ғайринақшавӣ бо асосҳои дигар манъ аст.

4. Санҷиши ғайринақшавӣ дар асоси қарори (фармоиши, амри) роҳбари мақоми санҷишӣ гузаронида мешавад. Санҷиши ғайринақшавӣ танҳо аз рӯи масъалаҳои гузаронида мешавад, ки барои гузаронидани ин намуди санҷиш асос шудаанд. Дар вақти гузаронидани санҷиши ғайринақшавӣ мақомоти санҷишӣ ўҳдадоранд, ки ба субъекти хоҷагидор оид ба шикоятҳои ҷойдошта маълумоти дақиқ ва асоснок пешниҳод намоянд.

5. Ба санҷидани масъалаҳои, ки асоси гузаронидани санҷиши ғайринақшавӣ нестанд ва дар номгӯи саволҳои санҷишӣ пешбинӣ нашудаанд, роҳ дода намешавад.

6. Шумораи санҷишҳои ғайринақшавии гузаронидашаванда нисбат ба шумораи умумии санҷишҳои гузаронидашавандаи мақомоти санҷишӣ набояд аз 10 % (фоиз) зиёд бошад. Дар ҳолати аз фоизи муқарраршуда зиёд шудани санҷишҳои онҳо бо розигии Шӯрои Ҳамоҳангсозии ғаёлияти мақомоти санҷишӣ гузаронида мешаванд.

7. Агар дар натиҷаи гузаронидани санҷиши ғайринақшавӣ муайян карда шавад, ки дар ғаёлияти субъекти хоҷагидор камбудихои ҷидди ҷой дошта, ғаёлияти он мавриди санҷиши нақшавӣ қарор гирифтааст, шахси мансабдоре, ки санҷиши нақшавиро гузаронидааст, ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

8. Санҷишҳои ғайринақшавӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешаванд.

Моддаи 20. Санҷиши иловагӣ

1. Санҷиши иловагӣ танҳо дар ҳолати аз натиҷаи санҷиш розӣ набудани субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад.

2. Ҳангоми гузаронидани санҷиши иловагӣ гузаронидани санҷиш аз рӯи ҳамаи масъалаҳои санҷиши нақшавӣ манъ аст. Танҳо масъалаҳои дар шикояти субъекти хоҷагидор зикргардида мавриди санҷиши иловагӣ қарор дода мешаванд.

3. Шикояти субъектҳои хоҷагидор бояд дар мӯҳлати на дертар аз 10 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули шикоят аз ҷониби мақоми санҷишӣ баррасӣ гардида, нисбати он қарори асоснок қабул карда шавад.

4. Санҷиши иловагӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешавад.

Моддаи 21. Санҷиши такрорӣ

1. Санҷиши такрорӣ дар доираи талаботи расмӣ дар бораи бартараф кардани камбудиҳои дар раванди санҷиши қаблӣ ошкоргардида гузаронида мешавад.

2. Санҷиши такрорӣ пас аз ба охир расидани муҳлате, ки ба субъекти хоҷагидор барои бартараф кардани камбудиҳо дода шудааст, на дертар аз 10 рӯзи ба охир расидани муҳлати зикршуда ва танҳо нисбати камбудиҳои ислоҳшуда гузаронида мешавад.

3. Субъекти хоҷагидор бо дархости мақоми санҷишӣ дар бораи камбудиҳои ислоҳшуда маълумот пешниҳод менамояд.

4. Қарор дар бораи гузаронидани санҷиши такрорӣ танҳо дар ҳолати мавҷуд будани дараҷаи эҳтимолияти расонидани зарари назаррас ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ва муҳити зист аз ҷониби роҳбари мақоми санҷишӣ қабул карда мешавад.

5. Мақоми санҷишӣ субъекти хоҷагидорро дар бораи гузаронидани санҷиши такрорӣ дар муҳлати се рӯзи қорӣ пеш аз оғози санҷиши такрорӣ огоҳ менамояд.

6. Ҳангоми муроҷиат намудани субъекти хоҷагидор ба мақомоти санҷишӣ дар бораи гузаронидани санҷиши такрорӣ қарори роҳбари мақоми санҷишӣ дар бораи санҷиш бояд дар давоми се рӯзи қорӣ аз лаҳзаи ворид гардидани чунин муроҷиат қабул карда шавад.

7. Санҷиши такрорӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешавад.

Моддаи 22. Даврияти санҷишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

1. Санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ба истиснои санҷишҳои ғайринақшавӣ, танҳо бо назардошти дараҷаи таваккалноқӣ, ки тибқи моддаи 11 Қонуни мазкур муайян карда шудааст, гузаронида мешавад.

2. Вобаста ба дараҷаи таваккалноқӣ санҷишҳои нақшавӣ мутобики даврияти зерин гузаронида мешаванд:

- на зиёда аз ду маротиба дар як сол барои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалноқиашон баланд;

- на зиёда аз як маротиба дар се сол барои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалноқиашон миёна;

- на зиёда аз як маротиба дар панҷ сол барои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалноқиашон паст.

3. Даврияти санҷишҳои объектҳои мушаххас бо назардошти дараҷаи таваккалноқии он аз ҷониби мақомоти санҷишӣ дар нақшаи солонаи гузаронидани санҷишҳо муайян мегардад.

4. Санҷиши нақшавии аввалини фаъолияти субъекти хоҷагидори навтаъсис, ба истиснои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалноқиашон баланд, танҳо баъди сипарӣ гардидани ду сол пас аз лаҳзаи бақайдгирии давлатии он гузаронида шуда, ду соли аввали фаъолияти субъекти мазкур мавриди санҷиш қарор дода намешавад.

5. Агар то гузаштани муҳлати дар қисми 4 ҳамин модда нишондодашуда фаъолияти субъекти хоҷагидор қатъ гардад (аз нав ташкил карда ё барҳам дода шавад), фаъолияти молиявии субъекти хоҷагидор, намояндагиро ва филиалҳои он дар доираи санҷиши фаъолияти ҳуди субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад.

6. Мавзӯи санҷиши як мақоми санҷишӣ наметавонад аз ҷониби мақоми дигари санҷишӣ такрор карда шавад ва чунин санҷиш метавонад дар асосҳои зерин гузаронида шавад:

- аризаи ҳуди субъекти хоҷагидор;

- хабари мақоме, ки оид ба азнавташкилдихӣ ё барҳамдиҳии субъекти хоҷагидор қарор қабул кардааст;

- иттилооти мақоме, ки азнавташкилдихӣ ё барҳамдиҳии шахси ҳуқуқиро амалӣ намудааст.

7. Дар давоми ду соли аввали фаъолияти субъекти хоҷагидор чораҳои муҷозот нисбати он метавонанд танҳо дар ҳолатҳои истисноӣ истифода шаванд, агар фаъолияти субъекти мазкур мутобики қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо воситаҳои дигар таъмин шуда натавонад ва танҳо дар ҳолати зарурат ва ногузир будани пешгирии расонидани зарар ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ё муҳити зист, дар ҳолате ки чунин зарар таҳдиди қиддӣ дошта бошад.

8. Дар ҳолати ташрифи шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ тибқи муқаррароти қисми 1 ҳамин модда маълумоти зарурӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур дар дафтари бақайдгирии санчишҳо сабт карда мешавад.

Моддаи 23. Машваратдиҳӣ ва расонидани кумаки методӣ ба субъекти хоҷагидори навтаъсис

1. Шахсони мансабдори мақоми санчишӣ ба субъекти хоҷагидори навтаъсис дар давоми ду соли аввали фаъолияти он танҳо барои додани машварат ва расонидани кумаки методӣ оид ба масъалаҳои мавзӯи санчиши онҳо ташриф меоранд.

2. Дар мӯҳлати озодкунӣ аз санчишҳои пешбининамудаи қисми 4 моддаи 22 Қонуни мазкур субъекти хоҷагидори навтаъсис аз иҷрои ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки риояи онҳо мутобиқи ҳамин Қонун бояд санчида шаванд, озод карда намешавад.

Моддаи 24. Огоҳинома дар бораи санчиш

1. Бо мақсади гузаронидани санчиш, ба истиснои гузаронидани санчиш бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақоми санчишӣ субъекти хоҷагидорро аз санчиши гузаронидашаванда дар мӯҳлати панҷ рӯзи қабл аз оғози санчиш ба таври хаттӣ огоҳ менамояд. Огоҳиномаи хаттӣ шартӣ асосии гузаронидани санчиш буда, мақомоти санчишӣ на дертар аз даҳ рӯзи қабл аз рӯзи қабули огоҳинома ҳуқуқи оғоз намудани санчишро доранд.

2. Дар огоҳинома дар бораи гузаронидани санчиш масъалаҳои зерин бояд зикр карда шаванд:

- номи мақоми санчишӣ, насаб, ном, номи падари шахси мансабдори мақоми санчишӣ ва суроғаи маҳалли зисти он, рақами шаҳодатномаи хизматӣ;

- асос барои гузаронидани санчиш;

- мавзӯ, мақсад ва объектҳои санчиш;

- санаи оғоз ва анҷоми гузаронидани санчиш;

- номи субъекти хоҷагидоре, ки фаъолияти он мавриди санчиш қарор дода мешавад.

3. Огоҳинома ба роҳбари субъекти хоҷагидор ё ба шахси ваколатдор шахсан ё тавассути почта бо мактуби фармоишӣ ва огоҳиномаи почта ё мустақиман бо имзо супорида мешавад. Роҳбар ё шахси ваколатдори субъекти хоҷагидор баъди гирифтани огоҳинома вазифадор аст дар объекти санчидашаванда дар вақти барои оғози санчиш таъингардида ҳозир бошанд.

4. Агар субъекти хоҷагидор бо сабабҳои узрнок оғози санчишро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома муқарраргардида таъмин карда натавонад, он уҳдадор аст ба мақоми санчишӣ дар ин ҳусус на дертар аз ду рӯз то оғози санчиш хабар дода, сана ва вақти барои тарафҳо мувофиқро барои оғози санчиш мувофиқа намояд.

5. Субъекти хоҷагидор дар сурати нагирифтани огоҳинома дар бораи гузаронидани санчиш ҳуқуқ дорад шахси мансабдори мақоми санчишро барои гузаронидани санчиш роҳ надиҳад.

6. Агар мақоми санчишӣ субъекти хоҷагидорро дар бораи санчиши гузаронидашаванда ба таври хаттӣ огоҳ насозад, қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш беэътибор буда, оқибати ҳуқуқӣ надорад.

Моддаи 25. Номгӯи масъалаҳои назоратие, ки аз рӯи онҳо санчиш гузаронида мешавад

1. Санчиш тибқи номгӯи масъалаҳои назоратие, ки аз ҷониби мақомоти санчишӣ мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи Қонуни мазкур тасдиқ шудааст, гузаронида мешавад.

2. Номгӯи масъалаҳои назоратие, ки аз рӯи онҳо санчиш гузаронида мешавад, ба субъекти хоҷагидор ҳамзамон бо огоҳинома дар бораи санчиш супорида мешавад. Ба субъекти хоҷагидор насупоридани номгӯи масъалаҳои назоратӣ ҳамзамон бо огоҳинома дар бораи санчиш боиси беэътибор гардидани қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш мегардад.

3. Санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор аз рӯи номгӯи масъалаҳои назоратӣ гузаронида шуда, аз доираи он баромадан манъ аст. Номгӯи масъалаҳои назоратӣ бояд талаботи асосии қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар гирад, ки метавонанд ба ҳаёт ва саломати одамон, бехатарии ҷамъиятӣ, моликият, ҳифзи муҳити зист таҳдид кунанд ё зарари бевоситаи назаррас расонанд.

4. Ҳангоми таҳияи номгӯи масъалаҳои назоратӣ мақомоти санчиши метавонанд бо субъектҳои хоҷагидор ё ассотсиатсияҳои дахлдор барои ба инобат гирифтани ақидаи онҳо машварат мегузаронанд.

5. Номгӯи масъалаҳои назоратӣ ҳар сол бояд бо назардошти тағйирот дар қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тақлифҳои пешниҳоднамудаи шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ ва субъектҳои хоҷагидор аз нав дида баромада шавад.

6. Масъалаҳо дар номгӯи масъалаҳои назоратӣ барои риояи минбаъдаи онҳо аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор бояд дақиқ, возеҳ ва дастрас ифода карда шаванд.

7. Номгӯи масъалаҳои назоратӣ қисми ҷудонашавандаи санади санҷиш буда, бояд дар сомонии расмӣ мақоми санҷишӣ ҷойгир карда шавад.

Моддаи 26. Давомнокӣ ва мӯҳлати гузаронидани санҷиш

1. Мӯҳлати гузаронидани санҷиши молиявии фаъолияти шахси ҳуқуқӣ набояд аз бист рӯзи корӣ зиёд бошад.

2. Мӯҳлати гузаронидани санҷиши молиявии фаъолияти соҳибкори инфиродие, ки фаъолияти худро дар асоси шаҳодатнома амалӣ менамояд, набояд аз панҷ рӯзи корӣ ва соҳибкори инфиродие, ки фаъолияти худро дар асоси патент амалӣ менамояд, набояд аз ду рӯзи тақвимӣ зиёд бошад.

3. Санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар мӯҳлати на зиёдтар аз 10 рӯзи кори барои субъектҳои соҳибкорӣ калон, 5 рӯзи кори барои субъектҳои соҳибкорӣ миёна ва 2 рӯзи корӣ барои субъектҳои соҳибкорӣ хурд гузаронида мешавад.

4. Дар ҳолатҳои истисноӣ ба монанди фалокат, беморӣ, фавти шахси масъул ва ҳолатҳои дигари рафънопазир – бо қарори роҳбари мақоми санҷишӣ мӯҳлати пешбининамудаи қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда як маротиба ба мӯҳлати на зиёда аз сеяки мӯҳлати асосии гузаронидани санҷиш тамдид карда мешавад. Дар сурати мавҷуд набудани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда дар хусуси тамдиди мӯҳлати мазкур санҷиши минбаъдаи фаъолияти субъекти хоҷагидор манъ аст.

5. Санҷиш танҳо дар вақти кори ва рӯзҳои кори субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад, ба истисноӣ санҷиши ғайринақшавӣ.

Моддаи 27. Манъи такроран гузаронидани санҷиш аз тарафи мақомоти санҷиши сатҳи гуногун ё мақомоти дигари санҷиш

1. Гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор аз рӯи масъалаҳое, ки қаблан аз ҷониби мақоми санҷиши сатҳи дигар ё мақоми дигари санҷиши дар давраи санҷиш муқарраргардида гузаронида шудааст, манъ аст.

2. Мақоми санҷишӣ салоҳияти ҳар яке аз сатҳҳои мақомоти санҷишро оид ба гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор муайян менамояд.

3. Дар ҳолате, ки санҷиши фаъолияти субъекти хоҷагидор аз ҷониби мақоми санҷиши як сатҳ (ҷумҳуриявӣ, вилоятӣ, шаҳрӣ ё ноҳиявӣ) гузаронида шавад, ба мақоми санҷиши сатҳи дигар гузаронидани санҷиши ҳамон як субъекти хоҷагидор манъ аст.

4. Мақомоти ҳифзи ҳуқуқ набояд санҷишҳои аз ҷониби мақомоти дигари санҷиш гузаронидашударо такроран гузаронанд, ба истисноӣ талаботи пешбининамудаи сархати ҷоруми қисми 1 моддаи 19 Қонуни мазкур.

Моддаи 28. Анҷоми санҷиш

1. Баъди анҷоми санҷиш, сарфи назар аз натиҷаҳои он, шахси мансабдори мақоми санҷишӣ санад тартиб дода, дар он маълумоти зеринро қайд менамояд:

- маҳалли гузаронидани санҷиш, санаи таҳияи санад;
- мавзӯи санҷиш;
- вазифа, насаб, ном, номи падари шахсони мансабдори мақоми санҷишӣ, ки санҷиш гузаронидаанд;
- насаб, ном, номи падари соҳибкори инфиродии санҷидашуда ё номи пурраи шахси ҳуқуқӣ;
- маълумот оид ба санҷиши қаблӣ;
- давраи санҷидашаванда ва маълумоти умумӣ оид ба ҳуҷҷатҳои (объектҳои), ки субъекти хоҷагидор барои гузаронидани санҷиш пешниҳод намудааст;
- натиҷаҳои санҷиш;
- дар ҳолати ошкор гардидани камбудихо – шарҳи муфассали онҳо бо истинод ба меъёри дахлдори санади меъёрии ҳуқуқи.

2. Анҷоми санҷиш рӯзи ба субъекти хоҷагидор супоридани санади санҷиш ё санаи ба он фиристодани санади санҷиш бо мактуби фармоиши ва огоҳинома, лекин на дертар аз панҷ рӯзи корӣ аз мӯҳлати дар қарор зикргардида, ҳисобида мешавад.

3. Ба санади санчиш нусхаҳои зарурии ҳуҷҷатҳо, ҳисобҳои анҷомдодаи шахси мансабдори мақоми санчиши ва маводи дигари дар раванди санчиши гузаронидашуда бадастомада замима карда мешаванд.

4. Санади санчиш ба миқдори на кам аз ду нусха таҳия гардида, аз ҷониби шахси мансабдори мақоми санчишӣ, ки санчиши дахлдорро гузаронидааст, имзо карда мешавад.

5. Як нусхаи санади санчиш ба субъекти хоҷагидор дар давоми панҷ рӯзикорӣ супурда мешавад. Ҳангоми гирифтани санади санчиш роҳбари субъекти хоҷагидор уҳдадор аст, ки дар нусхаи дигари санад дар хусуси гирифтани он қайд ворид намуда, имзо гузорад.

6. Агар роҳбари субъекти хоҷагидор гирифтани санади санчиширо рад намуда бошад, дар ин бора дар нусхаи санади санчишӣ барои мақомоти санчишӣ пешбинигардида қайд ворид намуда, бо имзои шахси мансабдори санчиши дахлдорро анҷомдода тасдиқ карда мешавад. Дар чунин ҳолат санади санчиш бо мактуби фармоишӣ ва огоҳинома ба субъекти хоҷагидор фиристода мешавад.

7. Дар сурати ошкор гардидани содиршавии ҷиноят дар рафти фаъолияти субъекти хоҷагидор нусхаи санад ва маводи натиҷаи санчиш аз рӯи тобеият барои қабули қарор ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқи дахлдор фиристонида мешаванд.

Моддаи 29. Қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш

1. Баъди анҷоми ҳар як санчиш дар асоси натиҷаҳои, ки дар санади санчиш дарҷ гардидаанд, мақоми санчишӣ бо имзои роҳбар ё шахси ивазкунандаи у аз рӯи натиҷаҳои санчиш қарор қабул менамояд, ки он дар муҳлати панҷ рӯзи корӣ баъди рӯзи анҷоми санчиш ба субъекти хоҷагидор дода мешавад.

2. Қарор бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- сана ва рақами бақайдгирии қарор ва санади санчиш;
- насаб, ном, номи падари соҳибкори инфиродӣ ё номи пурраи шахси ҳуқуқӣ;
- мавзӯи санчиши гузаронидашуда;
- чораи андешидашаванда, агар камбудихо ошкор гардида бошанд;
- талабот оид ба рафъи камбудихои ошкоргардида дар сурати ошкор гардидани онҳо;
- муҳлат, маҳал ва тартиби шикоят овардан нисбат ба қарор.

3. Дар ҳолати ошкор нагардидани камбудихо баъди анҷоми санчиш ба қарор қайди дахлдор ворид карда мешавад.

4. Қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш дар ҳолатҳои, ки дар моддаи 16 Қонуни мазкур пешбинӣ гардидаанд, безътибор дониста мешавад.

5. Аз рӯи натиҷаи гузаронидани санчиш мақомоти санчишӣ ҳар шашмоҳа ба Шӯрои Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ дар бораи санчишҳои гузаронидашуда маълумоти дахлдор пешниҳод менамояд.

Моддаи 30. Муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор

1. Дар рафти санчиш ҳангоми мавҷуд будани асосҳои зерин шахси мансабдори мақоми санчишӣ дар бораи муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор қарор қабул менамояд:

- ошкор гардидани анҷоми фаъолияти субъекти хоҷагидор, ки ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ набуда, бевосита боиси хатари ҷиддӣ гардида, метавонад ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ва муҳити зист зарар расонад;

- таҳдиди дар натиҷаи амалӣ намудани фаъолият ба миён омада, ки бо назардошти ногузирӣ хатар ва бузургии эҳтимолияти он дар сурати имкон надоштани субъекти хоҷагидор барои тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намудани фаъолияти худ онро бояд фавран боздорад.

2. Шахси мансабдори мақоми санчишӣ бояд танҳо он фаъолияти субъекти хоҷагидорро муваққатан боздорад, ки боиси расонидани

зарари назаррас ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ё муҳити зист шуда метавонад.

3. Дар ҳолати муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор чораҳои гузаштани мӯҳр (штамп), суратгирӣ, банаворгирӣ ва дигар усулҳои, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, метавонанд истифода карда шаванд.

4. Муҳлати дар қарор оид ба муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор қайдгардида набояд аз се моҳ зиёд бошад.

5. Қарор дар бораи муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор маълумоти зеринро дар бар мегирад:

- сана ва рақами қарор;
- номи мақоми санчишӣ ва номи субъекти хоҷагидор;
- асос барои муваққатан боздоштани ғаёолияти субъекти хоҷагидор;
- номгӯи ғаёолияти боздошташуда;
- номгӯӣ ва миқдори молу мулк, таҷҳизот барои истеҳсолот;
- чораҳое, ки бояд барои бартараф кардани ҳуқуқвайронкунӣ андешида шаванд;
- муҳлат барои бартараф намудани ҳуқуқвайронкунӣ ва муҳлате, ки ғаёолияти субъекти хоҷагидор муваққатан боздошта мешавад.

6. Шахси мансабдбири мақоми санчишӣ, ки дар бораи муваққатан боздоштани ғаёолияти субъекти хоҷагидор қарор қабул кардааст, роҳбари мақоми санчишро дар ин хусус огоҳ менамояд.

7. Субъекти хоҷагидор метавонад аз рӯи қарор дар бораи муваққатан боздоштани ғаёолияти субъекти хоҷагидор ба суд, мақомоти прокуратура ё ба тариқи маъмури шикоят намояд.

8. Дар ҳолате, ки субъекти хоҷагидор камбудихои ошкоргардидаро пеш аз муҳлати дар қарор дар бораи муваққатан боздоштани ғаёолияти субъекти хоҷагидор зикргардида бартараф намояд, роҳбари мақоми санчиши дар давоми 3 рӯз аз лаҳзаи қабули аризаи субъекти хоҷагидор дар бораи барқарор намудани ғаёолият тибқи аризаи он қарор қабул менамояд.

Моддаи 31. Гирифтани намунаҳо барои гузаронидани ташҳис

1. Гирифтани намунаҳои маҳсулот барои гузаронидани ташҳис танҳо дар ҳолати ғайриимкон будани муайянкунии масъалаи бехатарии маҳсулот аз рӯи натиҷаи муоинаи он амали карда мешавад. Дар ин ҳолат мақоми санчишӣ дар бораи гирифтани намунаҳо санад тартиб медиҳад, ки дар он ҳолатҳои зерин нишон дода мешаванд:

- маҳал ва санаи тартиб додани он;
- номгӯӣ ва маҳалли ҷоигиршавии субъекти санҷидашаванда, ки намунаи маҳсулоти он гирифта мешавад;
- мансаб, насаб, ном ва номи падари шахси ваколатдори субъекти хоҷагидори санҷидашаванда;
- мансаб, насаб, ном ва номи падари шахси мансабдоре, ки намунаи маҳсулотро мегирад;
- асос ва талабот барои гирифтани намунаи маҳсулот;
- номгӯӣ ва миқдори намунаи маҳсулоти гирифташуда бо зикр кардани истеҳсолкунанда, санаи истеҳсол, силсилаи (рақами) дастаи мол, арзиши умумии намунаҳо;
- сана ва вақти гирифтани намунаи маҳсулот.

2. Мақоми санчишӣ гирифтани намунаҳоро ба миқдоре, ки ҳуҷҷатҳои меъерии техникӣ маҳсулот барои гузаронидани ташҳис муқаррар намудаанд, амалӣ менамояд.

3. Санади гирифтани намунаҳои маҳсулот дар се нусха тартиб дода мешавад. Ҳамаи нусхаҳои санад аз ҷониби шахси мансабдори тартибдода, ки намунаи маҳсулотро гирифтааст ва роҳбар ё намояндаи субъекти хоҷагидори санҷидашаванда имзо карда мешаванд. Як нусхаи санади гирифтани намунаи маҳсулот бо роҳхат ва намунаи маҳсулоти бо тартиби муқарраргардида гирифташуда ба ташкилоте фиристода мешавад, ки тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гузаронидани ташҳис ваколатдор шудааст. Нусхаи дуюми санади гирифтани намунаи маҳсулот дар ихтиёри субъекти хоҷагидор мемонад. Нусхаи сеюми санади гирифтани намунаи маҳсулотро шахси мансабдори мақоми санчишӣ, ки намунаи маҳсулотро гирифтааст, нигоҳ медорад. Фурӯш ва ба муомилот баровардани молу маҳсулоте, ки аз он барои ташҳис намуна гирифта шудааст, то муайян гардидани натиҷаи ташҳис манъ аст.

4. Шароити нигоҳдорӣ ва ҳамлу нақли намунаи маҳсулоти гирифташуда набояд нишондиҳандаҳои онро, ки аз рӯи онҳо ташҳиси намунаҳо гузаронида мешавад, тағйир диҳад. Шахси мансабдори мақоми санчишӣ, ки намунаи маҳсулотро барои озмоиш гирифтааст, амният ва сари вақт ба ҷойи гузаронидани ташҳис расонидани онро таъмин менамояд. Субъекти хоҷагидори санҷидашаванда ҳуқуқ дорад ҳангоми гирифтани намунаҳо норозигӣ изҳор намояд.

5. Дар ҳолати номураатбаии раванди муътадили истеҳсолот, ки бо гирифтани намунаи маҳсулот алоқаманд аст, намунаи маҳсулот пас аз гузаронидани ташҳис бояд баргардонидани шавад.

6. Ҳароҷоти марбут ба гирифтани намунаи маҳсулот аз тарафи мақоми санчишӣ маблағгузори карда мешавад. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба масъалаҳои молиявӣ

расмиёти амалӣ намудани пардохти хароҷоти марбут ба гирифтани намунаи маҳсулотро тасдиқ менамояд.

7. Дар ҳолати бо натиҷаҳои ташхис тасдиқ гардидани далели вайронкунии талаботи муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъекти хоҷагидор, он вазирадор аст, ки хароҷоти марбут ба гузаронидани ташхисро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн намояд.

8. Мақомоти санҷишӣ бояд ҳулосаи мақомоти дигари санҷиш ва натиҷаи ташхисро, ки дар озмоишгоҳҳои аккредитатсияшудаи мақомоти санҷишӣ гузаронида шудааст, эътироф намоянд.

БОБИ 3. ҲУҚУҚ ВА УЊДАДОРИҶОИ СУБЪЕКТҶОИ ХОҶАГИДОР ВА ШАХСОНИ МАНСАБДОРИ МАҚОМОТИ САНҶИШӢ

Моддаи 32. Ҳуқуқ ва уҳдадориҷои субъектҳои хоҷагидор

1. Субъектҳои хоҷагидор ҳуқуқ доранд:

- дар бораи санҷиши гузаронидашаванда маълумот гиранд;
- аз шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ асосҳои гузаронидани санҷишро талаб намоянд, бо ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи шахсияти узви гурӯҳи санҷишӣ шинос шаванд;
- шахсонеро, ки дар бораи гузаронидани санҷиш қарори дахлдор надоранд ва ё онҳо дар дафтари бақайдгирии санҷишҳо маълумоти дахлдор ворид накардаанд ва ё муҳлати дар қарор зикргардидаи онҳо фаро нарасида ва ё гузаштааст, ба санҷиш роҳ надиханд;
- талаботи шахсони мансабдори мақомоти санҷишро оид ба масъалаҳое, ки ба салоҳияти онҳо мансуб нестанд, иҷро накунанд ва онҳоро бо маводе, ки ба мавзӯи санҷиш дахл надоранд, шинос накунанд;
- аз мақомоти санҷишӣ нусхаи санади санҷишро дар давоми панҷ рӯзи корӣ баъди анҷоми санҷиш талаб намоянд ва гиранд;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз мақоми санҷишӣ ҷуброни зиёни дар натиҷаи амалҳои ғайриқонунии шахсони мансабдори он ҳангоми гузаронидани санҷиш расонидашударо талаб намоянд;
- ба шахси мансабдори мақоми санҷишӣ шарҳу эзоҳро оид ба масъалаҳои вобаста ба санҷиш ва натиҷаҳои он пешниҳод кунанд;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати натиҷаҳои санҷиш шикоят намоянд;
- бо мақсади хифзи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии худ дар раванди гузаронидани санҷиш ва аз рӯи натиҷаҳои он мутахассисон ва намояндагони ассотсиатсияҳоеро, ки аъзои онҳо мебошанд, инчунин дигар ташкилоти ҷамъиятиро ҷалб намоянд.

2. Субъектҳои хоҷагидор уҳдадоранд:

- шахсони мансабдори мақомоти санҷишро дар сурати доштани қарор дар бораи гузаронидани санҷиш ва аз ҷониби онҳо пешниҳод гардидани шаходатномаи хизматӣ ва ворид намудани сабтҳои дахлдор ба дафтари бақайдгирии санҷишҳо ба объектҳои дахлдори санҷиш роҳ диҳанд;
- дар асоси талаботи асосноки шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ мавод ва ҳуҷҷатҳоеро, ки барои гузаронидани санҷиш зарур мебошанд, пешниҳод намоянд;
- қарорҳои мақомоти санҷишро дар бораи дар муҳлатҳои муқарраршуда бар тараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳо, ба истиснои ҳолатҳои пешниҳод намудани шикоят аз рӯи қарори мақоми санҷишӣ, иҷро намоянд;
- ба шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ дар иҷрои уҳдадориҷои хизмати онҳо мусоидат намоянд;
- ба оғози санҷиш дар сана ва дар вақти муқарраргардида монеъ нашаванд;
- бо тартиби муқарраргардида ба дафтари бақайдгирии санҷишҳо маълумоти дахлдор ворид намоянд.

Моддаи 33. Ҳуқуқ ва уҳдадориҷои шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ

1. Шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ ҳуқуқ доранд:

- ба ҳудуди объектҳои субъекти хоҷагидор бо ҳамроҳии намояндаи субъекти хоҷагидор ворид шаванд;
- аз субъекти хоҷагидори санҷидашаванда ҳуҷҷатҳои заруриеро, ки бевосита бо гузаронидани санҷиш алоқаманданд, талаб намуда, аз онҳо иқтибос ва нусха гиранд;

- аз роҳбари субъекти хоҷагидор оид ба масъалаҳои вобаста ба мавзӯи санҷиши ҷаъолияти он баёноти хаттӣ талаб намоянд;

- намунаҳои дар асоси санади хаттии тартибдодаи тарафҳо ба миқдоре, ки барои гузаронидани санҷиш зарур аст, гиранд ва новобаста ба намуни намуна, онҳоро баъди анҷоми санҷиш дар асоси уҳдадорӣ хаттӣ баргардонанд;

- ба ҷараёни санҷиши субъекти хоҷагидорӣ коршиносону (мутахассисону) машваратчиёро ҷалб намоянд.

2. Шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ ҳангоми гузаронидани санҷиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор уҳдадоранд:

- қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳуқуқҳои субъекти хоҷагидорро риоя намоянд;

- санҷишҳоро бо тартиби пешбининамудаи Қонуни мазкур гузаронанд;

- ба субъектҳои хоҷагидори санҷидашаванда қарор дар бораи гузаронидани санҷиш, шаҳодатномаи хизмати ва дигар ҳуҷҷатҳои заруриро пешниҳод намоянд;

- бо тартиби муқарраргардида ба дафтари бақайдгирии санҷишҳо маълумот ворид намоянд;

- то оғози санҷиш ҳуқуқ ва уҳдадорӣҳои субъектҳои хоҷагидори санҷидашаванда, инчунин ҳуқуқ ва уҳдадорӣҳои худро вобаста ба гузаронидани санҷиш фаҳмонида диҳанд;

- ба иштирок намудани намоёндогони субъекти хоҷагидор ҳангоми гузаронидани санҷиш монеъ нашаванд ва оид ба масъалаҳои вобаста ба мавзӯи санҷиш ба онҳо шарҳ диҳанд;

- нигоҳдориҳои миқдор ва сифати ҳуҷҷатҳо, намунаҳои таҷрибавӣ ва маводи дигари муваққатан гирифташуда, инчунин сари вақт баргардонидани онҳоро таъмин намоянд;

- мавзӯ ва моҳияти камбудӣҳои ошкоргардида ва ҷораҳои бартараф намудани онҳоро ба субъектҳои хоҷагидор шарҳ дода, ба пинҳон кардани онҳо роҳ надиханд;

- барои ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор монеъ нашаванд;

- аз ҳудуди субъекти хоҷагидори санҷидашаванда ҳуҷҷатҳои санҷидашавандаро берун набароранд;

- ба субъектҳои хоҷагидори санҷидашуда доир ба бартараф намудани камбудӣҳои ошкоргардида дастурҳои асосноки иҷрошон ҳатмиро диҳанд;

- риояи сирри давлатӣ, тиҷоратӣ ва сирри дигари бо қонун ҳифзшавандаро таъмин намоянд.

Моддаи 34. Маҳдудиятҳои ҳангоми гузаронидани санҷиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Ба мақомоти санҷишӣ ва шахсони мансабдори онҳо манъ мебошад:

- даҳолат намудан ба ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор оид ба масъалаҳои ба мавзӯи санҷиш вобастанабуда;

- аз субъектҳои хоҷагидор дар шакли нақдӣ ситонидани пардохтҳои пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла ҷаримаҳо, ғоизҳо;

- истифода бурдани далелҳои вучуд доштани камбудӣҳо ҳамчун асос барои даҳолат ё маҳдуд намудани ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- анҷом додани амалҳои, ки ба ҷаъолияти истеҳсолию тиҷоратии субъектҳои хоҷагидор монеъ мешаванд;

- гузаронидани санҷиш тибқи асосҳои, ки дар Қонуни мазкур пешбинӣ нашудаанд ва бе қарор оид ба гузаронидани санҷиш;

- гузаронидани санҷиш нисбати субъектҳои хоҷагидор, ки ба шахси мансабдори мақоми санҷишӣ муносибатҳои ҳешутаборӣ доранд;

- гузаронидани санҷиш ҳангоми набудани роҳбар ё намоёндои ваколатдори субъекти хоҷагидор;

- талаб намудани ҳуҷҷатҳо, иттилоот, маълумот, намунаи маҳсулот, иёргирии озмоиши объектҳои муҳити атроф ва объектҳои муҳити истеҳсолот, агар онҳо объектҳои санҷиш ё ба мавзӯи санҷиш алоқаманд набоянд, инчунин мусодира намудани нусхаи аслии чунин ҳуҷҷатҳо;

- гирифтани намунаҳои маҳсулот, иёргирии озмоиши объектҳои муҳити атроф ва объектҳои муҳити истеҳсолот барои гузаронидани таҳқиқот, озмоиш, ҷенкунии онҳо бе тартиб додани протоколҳо оид ба гирифтани намунаҳои зикргардида, иёргирӣ аз рӯи намунаи муқарраргардида ва зиёда аз миқдори муқаррарнамудаи стандартҳои миллий,

қоидаҳои гирифтани намуна, иёрғирӣ ва усулҳои таҳқиқ, озмоиш, ченкунии онҳо ва регламентҳои техникӣ;

- паҳн намудани маълумоте, ки дар натиҷаи гузаронидани санҷиш дастрас шудааст ва он дорои сирри давлатӣ, тиҷоратӣ, хизматӣ ва дигар сирри бо қонун ҳифзшаванда мебошад, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- аз муҳлати муқарраргардида зиёд гузаронидани санҷиш;

- ба субъектҳои хоҷагидор додани дастур ё пешниҳод дар бораи аз ҳисоби онҳо гузаронидани чорабиниҳои марбут ба санҷиш.

БОБИ 4. НАҚШАИ СОЛОНА, ҲИСОБОТДИҲӢ, ОМУЗИШ ВА АРЗӢБИИ ҶАЪОЛИЯТИ ШАХСОНИ МАНСАБДОРИ МАҚОМОТИ САНЇИШӢ

Моддаи 35. Нақшаи солони гузаронидани санҷишҳои нақшавӣ

1. Мақомоти санҷишӣ дар асоси таҳлили дараҷаи ҷойдоштаи мутобикати ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор ба санадҳои меъерии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дониши субъектҳои хоҷагидор оид ба амалӣ намудани ҷаъолияти худ мутобикати санадҳои меъерии ҳуқуқӣ, арзёбии дараҷаи таваккалнокии ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор, сабабҳои риоя нагардидан ё ба таври зарурӣ риоя нагардидани талабот нисбати субъектҳои хоҷагидор муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар асоси тадбирҳои қаблан андешидашуда ҷиҳати пешгирии қонунвайронкунӣ, ҷораҳои таъсиррасонӣ ва меъёрҳои риоянашавандаи санадҳои меъерии ҳуқуқии мақомоти санҷишӣ нақшаи солони гузаронидани санҷишҳои нақшавиро таҳия менамоянд.

2. Дар нақшаҳои солони гузаронидани санҷишҳои афзалиятҳои ва нақшаҳои соли оянда барои мавзӯи санҷиш зикр карда мешаванд.

3. Дар нақшаҳои солони гузаронидани санҷишҳои нақшавӣ маълумоти зерин зикр карда мешавад:

- арзёбии таваккалҳои асосӣ дар ҳар як соҳаи санҷиш;

- арзёбии миқдори санҷишҳои нақшавӣ, ки аз ҷониби мақомоти санҷишӣ гузаронида мешаванд;

- арзёбии миқдор ва намудҳои тадбирҳои машваратӣ ва иттилоотии аз тарафи мақомоти санҷишӣ андешидашаванда.

Моддаи 36. Ҳисоботдиҳии мақоми санҷишӣ

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дигар мақоми иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки мақоми санҷишӣ дар нақшаи идоракунии он қарор дорад, ҳар сол мақсадҳои стратегӣ ва вазифаҳои солони мақомоти санҷишро муайян намуда, арзёбии ҷаъолиятро дар асоси нишондиҳандаҳои зерин мегузаронад:

- дараҷаи хатарнокӣ ё рӯйдодҳо (нишондиҳандаҳои ғавт, харобшавӣ, партовҳо, ифлосшавӣ ва дигар нишондиҳандаҳо) дар соҳаи санҷидашаванда ва динамикаи нишондиҳандаҳои мазкур;

- нишондиҳандаҳои ҷаъолият, ки шумораи санҷишҳои машваратҳои, тренингҳои гузаронидашуда ва натиҷаҳои онҳоро нишон медиҳанд;

- нишондиҳандаҳои афкори умум;

- натиҷаҳои пурсиши ҷомеа, ки даркунӣ ва арзёбии иттиҳодҳои соҳибкорон, ташкилотҳои ҷамъиятиро оид ба арзёбии ҷаъолияти мақомоти санҷишӣ нишон медиҳанд.

Моддаи 37. Арзёбии ҷаъолияти шахси мансабдори мақомоти санҷишӣ

1. Ҷаъолияти шахси мансабдори мақомоти санҷишӣ, ки санҷиш мегузаронанд, дар асоси меъёрҳои зерин арзёби мегардад:

- натиҷаҳои арзёбии шахси мансабдори мақомоти санҷишӣ, ки аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор гирифта шудааст;

- миқдори машварат ва тавсияҳои додашуда ба субъектҳои хоҷагидор оиди риояи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- арзёбии ҷаъолияти шахси мансабдори мақомоти санҷишӣ оиди кам кардани сатҳи таваккалноки.

2. Мақоми санҷишӣ низоми арзёбии ҷаъолияти шахси мансабдори мақомоти санҷишро, ки санҷиш мегузаронад, бо назардошти меъёрҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда таҳия менамояд.

3. Шумораи муҷозоти татбиқшуда, миқдори ҷаримаҳо ё дигар нишондиҳандаҳои марбут ба истифодаи муҷозот нисбати субъектҳои хоҷагидор набояд барои арзёбии фаъолияти шахси мансабдори мақомоти санчиши асос шавад.

4. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор Кодекси одоби шахсони мансабдори мақомоти санчиширо таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқ пешниҳод менамояд.

5. Мақомоти санчиши ҳар се моҳ ба мақомоти болоии худ дар бораи фаъолияти анҷомдодашон ҳисобот таҳия ва пешниҳод менамоянд, ки дар он маълумоти зерин нишон дода мешавад:

- арзёбии сатҳи таваккалноки дар соҳаи санчидашаванда;
- вазифаҳои соли ҷорӣ, иҷрои онҳо ва натиҷаҳои арзёбӣ;
- фаъолияти машваратдиҳӣ бо ишораи масъалаҳои барои субъектҳои хоҷагидор муҳими давраи ҳисоботӣ, меъёрҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бояд муфассал фаҳмонида шаванд;
- шумора, хусусият ва давомнокии санчишҳои гузаронидашуда;
- маълумоти мухтасар оид ба маблағгузори фаъолияти мақоми санчиши ҳангоми гузаронидани санчиш.

6. Ҳисоботи солонаи мақомоти санчишӣ дар бораи фаъолияти анҷомдода, ки мақомоти санчиши ба Шӯрои Ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ пешниҳод менамоянд, бояд маълумот дар бораи шумораи санчишҳои ғайринақшавӣ ва тақрири гузаронидашуда, инчунин маълумоти мухтасар дар бораи ҳамаи муроҷиатҳои аз субъектҳои хоҷагидор воридшударо дар бар гирад.

Моддаи 38. Такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ

1. Мақоми санчишӣ мақсад ва принципҳои асосии такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти худро оид ба донишҳои техникӣ дар соҳаи гузаронидани санчиш ва малакаи гузаронидани санчиш, гузаронидани машварат барои субъектҳои хоҷагидор тасдиқ менамояд.

2. Нақшаи солонаи такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ то 1 марти соли ҷорӣ тасдиқ карда мешавад. Такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ бояд на камтар аз як маротиба дар 3 сол гузаронида шавад.

3. Мақоми санчишӣ на камтар аз як маротиба дар 3 сол талаботи таҳассусиро нисбати шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ, ки меъёри асосии интихоб ва ҷобаҷогузори шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ мебошад, таҳия ва ба мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи хизмати давлатӣ барои тасдиқ пешниҳод менамояд.

БОБИ 5. ҶАМКОРИИ МАҚОМОТИ САНЧИШӢ

Моддаи 39. Таъмини ҷамкорӣ ва ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ

1. Бо мақсади таъмини ҷамкорӣ ва ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Шӯрои ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ таъсис дода, ҳайат ва низомномаи онро тасдиқ мекунад.

2. Фаъолияти Шӯрои ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ шаффоф буда, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дастрасии субъектҳои хоҷагидорро ба маълумот дар бораи санчишҳо ё оид ба фаъолияти он таъмин намояд.

Моддаи 40. Махзани маълумот ва низоми идоракунӣ дар мақоми санчишӣ

1. Мақоми санчишӣ махзани маълумот ва низоми идоракунӣро таъсис дода, пешбурд ва иҷрои уҳдадорихоро оид ба амалӣ гардонидани ваколатҳои назоратӣ таъмин менамояд.

2. Махзани маълумот иттилооти зеринро дар бар мегирад:

- номгӯи ҳама шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқирони инфиродие, ки фаъолияти онҳо мавриди санчиш қарор мегирад;
- маълумот оид ба натиҷаи санчишҳои гузаронидашуда;
- маълумот оид ба истифодаи захираҳои мақомоти санчишӣ.

3. Қарорҳо дар бораи гузаронидани санчиш, санадҳои санчиш ва қарорҳои аз рӯи натиҷаҳои санчиш қабулгардида дар махзани маълумоти мақоми санчишӣ ба қайд гирифта мешаванд.

Моддаи 41. Махзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилооти идоракунӣ

1. Махзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилооти идоракунӣ барои босамар будани мубодилаи маълумот байни махзанҳои маълумот ва низомҳои идоракунӣ мақомоти санчишӣ ташкил карда мешавад.

2. Мақсади босамар будани мубодилаи иттилоот байни махзанҳои маълумот ва низоми идоракунӣ мақомоти санчишӣ аз ҳамоҳангсозии барақшагирии гузаронидани санчишҳо, пешгирии такроршавии санчишҳо, пешгирии вайронкунии муҳлати санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ва истифодаи маълумот барои арзёбии таваккалҳо барои ҳар бахш иборат аст.

3. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон расмиёти ташкил, пур кардан ва пешбурди махзани ягонаи гузаронидани санчишҳо тасдиқ менамояд.

4. Махзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилооти идоракунӣ бояд дорои иттилооти аз мақоми санчишӣ воридшаванда, маълумоти марбут ба муайян намудани дараҷаи таваккалноки ва маълумот оид ба санчишҳои ба нақшагирифташуда ва санчишҳои гузаронидашуда бошад.

БОБИ 6. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 42. Ҷуброни зарари ба субъектҳои хоҷагидор расонидашуда

Зараре, ки ба субъектҳои хоҷагидор дар натиҷаи қарорҳои ғайриқонунӣ ё дигар амалҳои ғайриқонунии шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ расонида шудааст, аз ҷумла ғоидаи аздастрафта, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

Моддаи 43. Ҳалли баҳсҳо ва ҳуқуқи шикоят

1. Ҳифзи ҳуқуқи субъектҳои хоҷагидор хангоми гузаронидани санчиш тавассути овардани шикоят ба суд, мақомоти прокуратура ва ба тариқи маъмури амалӣ карда мешавад.

2. Нисбати амалҳо ва қарорҳои шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ бо тартиб ва дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят овардан мумкин аст.

3. Шикоятҳое, ки ба мақомоти санчишӣ оварда мешаванд, дар муддати на зиёда аз 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи ворид шудани шикоят мавриди баррасӣ қарор мегиранд ва дар ин муҳлат вобаста ба онҳо қарорҳо қабул карда мешаванд. Дар ҳолати дар ин муддат ба шикоят ҷавоби хаттӣ нагирифтани, далелҳое, ки дар шикоят оварда шудаанд, қабулшуда ҳисобида мешаванд. Давоми муҳлати дар ҳамин қисм муқарраргардида аз рӯзи якуми кории пас аз ба қайд гирифтани шикояти хаттӣ дар мақоми санчишӣ дахлдор оғоз мегардад.

4. Шикоят аз рӯи қарори мақомоти санчишӣ, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст, ба истиснои қарор дар бораи татбиқи ҷазои маъмури дар шакли огоҳӣ, иҷрои қарорро бозмедорад. Иҷрои қарори мақоми санчишӣ то лаҳзаи қабул гардидани қарори дахлдор доир ба моҳияти шикоят боздошта мешавад.

5. Мақомоти санчишӣ уҳдадоранд ҳар сол оид ба далелҳои баррасии арзу шикоятҳои субъектҳои хоҷагидор, чораҳои андешидашуда ва натиҷаҳо ҳисобот омода намуда, то 1 феввали пас аз соли ҳисоботӣ ба баррасии Шурои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ пешниҳод намоянд.

6. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санчишӣ фаъолияти субъектҳои хоҷагидор вазифадор аст, ки барои ба воситаи хатти алоқаи телефони ғаври воридшавии шикоят нисбати мақомоти санчишӣ дастрас, инчунин ошкоро ва дастрас будани маълумотро дар бораи расмиёти шикоят овардан ва чораҳои аз рӯи онҳо андешидашуда, инчунин тавассути ҷойгир намудани ин маълумот дар сомонаи расмии мақомоти санчишӣ ва дигар воситаҳои ахбори омма мусоидат намояд.

7. Мақомоти санчишӣ иҷрои уҳдадориҳои хизматиро аз ҷониби шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ дахлдор назорат карда, ҳолатҳои иҷрои номуносиби уҳдадориҳои хизматиро аз ҷониби шахсони мансабдор ба ҳисоб мегиранд, санчишӣ дахлдори хизматӣ мегузаронанд ва нисбати ҷунин шахсони мансабдор тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳо меандешанд.

8. Мақомоти санчишӣ оид ба чораҳое, ки нисбати шахсони дар риоя накардани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон гунаҳгор андешида шудаанд, дар муддати 10 рӯз аз санаи андешидани ҷунин чораҳо вазифадоранд ба субъекти хоҷагидор, ки ҳуқуқ ва (ё) манфиатҳои қонуниашон риоя нашудааст, ба таври хаттӣ хабар диҳанд.

Моддаи 44. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 45. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 июли соли 2006 "[Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон](#)" (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.2006, №7, мод.342; с.2008, №3, мод.196; с.2013, №7, мод.528) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 46. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур аз 1 июли соли 2016 мавриди амал қарор дода шавад, ба истиснои муқаррароти пешбининамудаи қисми 6 моддаи 19, ки аз 1 июли соли 2018 эътибор пайдо мекунад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш.Душанбе

25 декабри соли 2015 № 1269

Эмомалӣ Раҳмон